

$$P_{z1} = \gamma \cdot V_1$$

$$P_{z2} = \gamma V_2$$

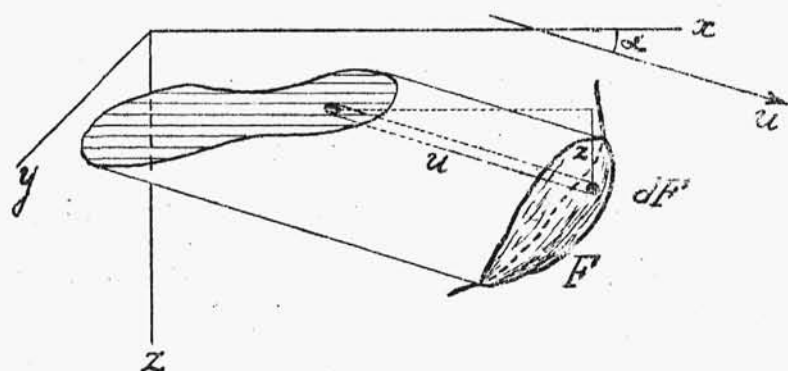
a stąd
$$P_z = P_{z1} - P_{z2} = \gamma(V_1 - V_2) = \gamma V;$$

czyli, że parcie cieczy na naczynie w kierunku pionowym wyraża się tylko ciężarem cieczy, zawartej w naczyniu. - Linja działania tego parcia, oczywiście, przejdzie przez środek ciężkości bryły, której objętość oznaczyliśmy przez V .

62. PARCIE CIECZY NA POWIERZCHNIĘ KRZYWĄ W DOWOLNYM KIERUNKU.

Mamy powierzchnię, stanowiącą część ścianki naczynia, o polu F' ; dany jest kierunek u , który tworzy z poziomem kąt α ; należy znaleźć parcie cieczy na powierzchnię F' w zadanym kierunku u .

Na powierzchni F' obieramy elementarne pole dF' , znajdujące się na głębokości Z pod swobodną powierzchnią. Niech w tem miejscu będzie ciśnienie p . Elementarne parcie cieczy na element dF' jest $dP = p \cdot dF'$. Rzut tego parcia na kierunek u oznaczmy przez dP_u i znajdziemy $dP_u = p \cdot dF' \cos(p, u)$.

rys. 28.

albo rozu-
mując tak
samo, jak
to uczyni-
liśmy w
art. 54,
otrzymamy
 $dP_u = p \cdot dF_u$
gdzie dF_u

jest rzutem elementu dF na płaszczyznę, prostopadłą do kierunku u . Ponieważ $p = p_a + \gamma z$, więc

$$dP_u = p_a dF_u + \gamma z \cdot dF_u,$$

zatem rzut wypadkowego parcia na oś u :

$$P_u = \int p_a \cdot dF_u + \int \gamma z dF_u,$$

albo

$$P_u = p_a F_u + \gamma \int z \cdot dF_u.$$

Całkowanie należy rozciągnąć na całą powierzchnię F . Co to jest $z \cdot dF_u$? Owińmy element dF powierzchnią cylindryczną, której tworzącą jest równoległa do osi u ; wtedy ta powierzchnia, ucięta na swobodnej powierzchni cieczy, tworzy elementarny cylinder, opierający się na elemencie dF , kończący się na swobod-

nej powierzchni, mający przekrój poprzeczny dF_u i wysokość $u = \frac{Z}{\sin \alpha}$; u jest to odcinek, zawarty między środkami ciężkości podstaw elementarnego cylindra. Objętość powyższego cylindra elementarnego $= u \cdot dF_u$ oznaczmy przez dV_u . Ponieważ $Z = u \cdot \sin \alpha$, więc:

$$Z \cdot dF_u = u \cdot dF_u \cdot \sin \alpha = dV_u \cdot \sin \alpha.$$

Zatem

$$P_u = p_a F_u + \gamma \cdot \sin \alpha \int dV_u,$$

albo

$$P_u = p_a F_u + \gamma \cdot V_u \cdot \sin \alpha. \dots \dots \dots /29/$$

Jeśli na powierzchnię F od zewnątrz działa ciśnienie p_o , wtedy:

$$P_u = (p_a - p_o) F_u + \gamma \cdot V_u \cdot \sin \alpha. \dots \dots \dots /30/.$$

W przypadku, kiedy $p_a = p_o$, otrzymamy:

$$P_u = \gamma \cdot V_u \sin \alpha. \dots \dots \dots /31/.$$

W równaniach powyższych F_u oznacza rzut powierzchni F na płaszczyznę normalną do kierunku u , następnie V_u oznacza objętość słupa cylindrycznego o tworzącej równoległej do u , opierającego się na powierzchni F , ściętego płaszczyzną swobodnej powierzchni cieczy.

Linia działania wypadkowego parcia przejdzie przez środek ciężkości odpowiedniego słupa cieczy; na przykład w przypadku, kiedy $p_a = p_o$, przejdzie przez śro-

dek ciężkości bryły, której objętość oznaczyliśmy przez V_u .

W innych przypadkach postąpimy w taki sam sposób, jak to zrobiliśmy w art. 57.

63. DZIAŁANIE CIECZY NA CIAŁO, W NIEJ ZANURZONE.

Niech będzie jakiekolwiek ciało, całkowicie zanurzone w cieczy ciężkiej. Obierzmy osi spółrzędnych, jak zwykle osi x, y w płaszczyźnie poziomej na swobodnej powierzchni, oś z pionowo w dół.

Zbadajmy działanie cieczy na ciało w którymkolwiek kierunku poziomym /naprz. w kierunku osi x /, W tym celu owińmy nasze ciało powierzchnią cylindryczną o tworzącej równoległej do osi x tak, aby powierzchnia cylindryczna była stale styczna do powierzchni ciała. Wtedy punkty styczności na powierzchni ciała utworzą krzywą zamkniętą ab , która powierzchnię ciała podzieli na dwie części: prawą F_p i lewą F_z . Wspomniana owijająca powierzchnia cylindryczna wytnie na płaszczyźnie yz pole F_x , które może być uważane jako rzut, zarówno F_p , jak i F_z .

Parcie cieczy na powierzchnię F_p , w kierunku x , zgodnie z tem, co mówiliśmy w art. 59, otrzy